

מתקנים אלא על הריח, שהרי ראיתי שאין נפש מתקמת אלא על ריח, ולכן הדס במוצאי שבת.

פתח ואמר דודי לי ואני לו הרעה בשושנים. מי גרם לי שאני לדודי ודודי לי? מפני שהוא מנהיג עולמו בשושנים. מה שושן יש בו ריח והוא אדם, מוצקין אותו והוא מתהפך ללבן, ולעולם ריחו לא יז - כן הקדוש ברוך הוא מנהיג עולמו בדרך זה, שאלמלא כן לא יתקנים העולם בשביל האדם החוטא. והחוטא נקרא אדם, כמו שנאמר אם יהיו חטאיכם פשגים פשגים פשג לבינו. מקריב קרבנו לאש שהוא אדם. זורק הדם סביב למזבח שהוא אדם. מדת הדין אדם. מוצקין אותו והריח, ועולה העשן כלו לבן, ואז האדם נהפך ללבן, נהפך מדת הדין למדת הרחמים.

ובא ראה, כל מדת הדין אין צריך הריח שלו אלא מצד אדם. והינו שאמר רבי יהודה, מהו שכתוב (מלכים א' יח) ויתגודדו כמשפטם וגו' עד שפך דם עליהם? אלא היו יודעים שלא ישיגו ממדת הדין כרצונם, וולתי באדם.

אמר רבי יצחק, ועוד - אדם ולבן נקרב לעולם, והריח עולה משתייהן. מה השושן אדם ולבן - כן ריח הקרבן. והקרבן מאדם ולבן. בא וראה מריח הקטרת, שהסמנים, מהם אדומים, מהם לבנים, כגון הלבונה שהוא לבן, מר דרור אדם, והריח עולה מאדם ולבן. ועל כן מנהיג עולמו בשושנים,

שהוא אדם ולבן, וכתוב (יחזקאל מד) להקריב לי חלב ודם.

בנגד זה אדם מקריב חלבו ודמו ומתכפר לו, זה אדם וזה לבן. מה השושן שהוא אדם והוא

העולם מתקנים אלא על הריח. דהא חזינא דלית נפשא מתקיימא אלא על ריחא. ועל דא, הדס במוצאי שבת.

פתח ואמר דודי לי ואני לו הרעה בשושנים. מי גרם לי, שאני לדודי ודודי לי, מפני שהוא מנהיג עולמו בשושנים. מה שושן יש בו ריח, והוא אדם, מוצקין אותו, והוא מתהפך ללבן, ולעולם ריחו לא יז. כן הקדוש ברוך הוא, מנהיג עולמו בדרך זה, שאלמלא כן לא יתקנים העולם בשביל האדם החוטא. והחוטא נקרא אדם, כמה דאת אמר, אם יהיו חטאיכם פשגים פשג (דף כ' ע"ב) לבינו. מקריב קרבנו לאש שהוא אדם. מדת הדין אדם, מוצקין אותו, ועולה העשן כלו לבן, ואז האדם נהפך ללבן, נהפך מדת הדין למדת הרחמים. ותא חזי, כל מדת הדין, אין צריך הריח שלו, אלא מצד אדם. והינו דאמר רבי יהודה, מה דכתיב, (מלכים א' יח) ויתגודדו כמשפטם וגו' עד שפך דם עליהם. אלא היו יודעים, שלא ישיגו ממדת הדין כרצונם, וולתי באדם.

אמר רבי יצחק, ועוד, אדם ולבן נקרב לעולם, והריח עולה משתייהן. מה השושן אדם ולבן, כן ריח הקרבן. והקרבן מאדם ולבן. בא וראה מריח הקטרת, שהסמנים, מהם אדומים, ומהם לבנים, כגון הלבונה, שהוא לבן, מר דרור אדם, והריח עולה מאדם ולבן. ועל כן מנהיג עולמו בשושנים, שהוא אדם ולבן. וכתוב (יחזקאל מד) להקריב לי חלב ודם.

בנגד זה, אדם מקריב חלבו ודמו, ומתכפר

שהוא אדם ולבן, וכתוב (יחזקאל מד)

להקריב לי חלב ודם. בנגד זה אדם מקריב חלבו ודמו ומתכפר לו, זה אדם וזה לבן. מה השושן שהוא אדם והוא

לכן אין מוֹצֵקִין אותו לחזור פֶּלֶו לִבָּן אֶלָּא בָּאשׁ - כִּף הַקֶּרֶן אין מוֹצֵקִין אותו לחזור פֶּלֶו לִבָּן אֶלָּא בָּאשׁ. עֲכָשׁוּ, מִי שִׁיּוֹשֵׁב בְּתַעֲנִיתוֹ, וּמִקְרִיב חֲלָבּוֹ וְדָמּוֹ, אֵינוֹ נִצְמָק לַחֲזוֹר פֶּלֶו לִבָּן אֶלָּא בָּאשׁ. שְׁאֵמֵר רַבִּי יְהוּדָה, מִתּוֹךְ תַּעֲנִיתוֹ שֶׁל אָדָם מִחֲלִישֵׁין אִיבָרָיו, וְגוֹבֵר עָלָיו הָאֵשׁ. וּבִאֲוֹתָהּ שְׁעָה צָרִיף לְהַקְרִיב חֲלָבּוֹ וְדָמּוֹ בְּאוֹתוֹ הָאֵשׁ, וְהוּא הַנִּקְרָא מִזְבֵּחַ פִּפְרָה.

וְהֵינּוּ דְרַבִּי אֶלְעָזָר, כְּשֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב בְּתַעֲנִית, הִיָּה מִתְפַּלֵּל וְאוֹמֵר: גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵיךְ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁהַקְרָבָתִי לִפְנֵיךְ חֲלָבִי וְדָמִי, וְהִרְתַּחֲתִי אוֹתָם בְּחַמִּימוֹת חֹלֶשֶׁת גּוּפִי, יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵיךְ שִׁיְהֵא הָרִיחַ הָעוֹלָה מִפִּי בְּשַׁעֲה זֹה, כְּרִיחַ הָעוֹלָה מִהַקְרָבָן בָּאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ, וְתִרְצָנִי.

נִמְצָא שְׁאָדָם הוּא מִקְרִיב בְּתַעֲנִיתוֹ הַחֲלָב וְהָדָם, (וְהָאֵשׁ) וְהָרִיחַ שְׁעוֹלָה מִפִּי הוּא מִזְבֵּחַ פִּפְרָה, וְלִפְיֶכָךְ תִּקְנּוּ הַתַּפְּלָה בְּמָקוֹם הַקְרָבָן, וּבִלְבָד שִׁיתַּכּוֹן לָמָּה דְאֵמְרֵן. אָמֵר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאֵן וְלֵהֲלָאָה כְּתִיב, (בַּמִּדְבָּר ל"א) כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבוֹא בָּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָּאֵשׁ וְטָהֵר. אָמֵר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁהִיָּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּים, אָדָם מִקְרִיב קֶרְבָּנוֹ בְּעֶנְיָן זֶה, וּמִתְפַּכֵּר לוֹ. עֲכָשׁוּ, תַּפְּלָתוֹ שֶׁל אָדָם מִכָּפֹר לוֹ בְּמָקוֹם הַקְרָבָן, כִּי הָאֵי גִּוּוֹנָא.

דָּבָר אַחֵר, דּוּדִי לִי וְאֲנִי לוֹ הָרֹעָה בְּשׁוֹשְׁנִים. מָה הַשּׁוֹשְׁנִים - מָה הַשּׁוֹשְׁנִים קוֹצִים מְצוּיִים בְּתוֹכָם, אָף הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהִיג עוֹלָמוֹ בְּצַדִּיקִים וְרָשָׁעִים. מָה הַשּׁוֹשְׁנִים מִתְקַיֵּימִין. כִּף אֶלְמָלָא הָרָשָׁעִים, אֵין הַצַּדִּיקִים נִיכְרִים. דְּאֵמֵר רַבִּי יְהוּדָה, בְּמָה הָרָשָׁעִים אֵין הַצַּדִּיקִים נִכְרִים. שְׁאֵמֵר רַבִּי יְהוּדָה, בְּמָה הַצַּדִּיקִים נִכְרִים? מִתּוֹךְ שִׁישׁ רָשָׁעִים,

לוֹ, זֶה אָדָם, וְזֶה לִבָּן. מָה הַשּׁוֹשְׁן שֶׁהוּא אָדָם וְהוּא לִבָּן, אֵין מוֹצֵקִין אוֹתוֹ לַחֲזוֹר פֶּלֶו לִבָּן, אֶלָּא בָּאשׁ. כִּף הַקֶּרֶן אין מוֹצֵקִין אוֹתוֹ לַחֲזוֹר פֶּלֶו לִבָּן, אֶלָּא בָּאשׁ. עֲכָשׁוּ, מִי שִׁיּוֹשֵׁב בְּתַעֲנִיתוֹ, וּמִקְרִיב חֲלָבּוֹ וְדָמּוֹ, אֵינוֹ נִצְמָק לַחֲזוֹר פֶּלֶו לִבָּן, אֶלָּא בָּאשׁ. דְּאֵמֵר רַבִּי יְהוּדָה, מִתּוֹךְ תַּעֲנִיתוֹ שֶׁל אָדָם, מִחֲלִישֵׁין אִיבָרָיו, וְגוֹבֵר עָלָיו הָאֵשׁ, וּבִאֲוֹתָהּ שְׁעָה, צָרִיף לְהַקְרִיב חֲלָבּוֹ וְדָמּוֹ בְּאוֹתוֹ הָאֵשׁ, וְהוּא הַנִּקְרָא מִזְבֵּחַ פִּפְרָה. וְהֵינּוּ דְרַבִּי אֶלְעָזָר, כִּד הוּא יְתִיב בְּתַעֲנִיתָא, הוּא מִצְלִי וְאֵמֵר, גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵיךְ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁהַקְרָבָתִי לִפְנֵיךְ חֲלָבִי וְדָמִי, וְהִרְתַּחֲתִי אוֹתָם בְּחַמִּימוֹת חֹלֶשֶׁת גּוּפִי, יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵיךְ, שִׁיְהֵא הָרִיחַ הָעוֹלָה מִפִּי בְּשַׁעֲה זֹה, כְּרִיחַ הָעוֹלָה מִהַקְרָבָן בָּאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ, וְתִרְצָנִי.

נִמְצָא, שְׁאָדָם הוּא מִקְרִיב בְּתַעֲנִיתוֹ הַחֲלָב וְהָדָם, (וְהָאֵשׁ) וְהָרִיחַ שְׁעוֹלָה מִפִּי, הוּא מִזְבֵּחַ פִּפְרָה, וְלִפְיֶכָךְ תִּקְנּוּ הַתַּפְּלָה בְּמָקוֹם הַקְרָבָן, וּבִלְבָד שִׁיתַּכּוֹן לָמָּה דְאֵמְרֵן. אָמֵר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאֵן וְלֵהֲלָאָה כְּתִיב, (בַּמִּדְבָּר ל"א) כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבוֹא בָּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָּאֵשׁ וְטָהֵר. אָמֵר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁהִיָּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּים, אָדָם מִקְרִיב קֶרְבָּנוֹ בְּעֶנְיָן זֶה, וּמִתְפַּכֵּר לוֹ. עֲכָשׁוּ, תַּפְּלָתוֹ שֶׁל אָדָם מִכָּפֹר לוֹ בְּמָקוֹם הַקְרָבָן, כִּי הָאֵי גִּוּוֹנָא.

דָּבָר אַחֵר, דּוּדִי לִי וְאֲנִי לוֹ הָרֹעָה בְּשׁוֹשְׁנִים. מָה הַשּׁוֹשְׁנִים קוֹצִין מְצוּיִין בְּתוֹכָם, אָף הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְנַהִיג עוֹלָמוֹ בְּצַדִּיקִים וְרָשָׁעִים. מָה הַשּׁוֹשְׁנִים, אֶלְמָלָא הַקּוֹצִים, אֵין הַשּׁוֹשְׁנִים מִתְקַיֵּימִין. כִּף אֶלְמָלָא הָרָשָׁעִים, אֵין הַצַּדִּיקִים נִיכְרִים. דְּאֵמֵר רַבִּי יְהוּדָה, בְּמָה הָרָשָׁעִים אֵין הַצַּדִּיקִים נִכְרִים. שְׁאֵמֵר רַבִּי יְהוּדָה, בְּמָה הַצַּדִּיקִים נִכְרִים? מִתּוֹךְ שִׁישׁ רָשָׁעִים,